

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 3To/61/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6116010390
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alojz Palaj
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6116010390.1

Uznesenie

Krajský súd Banská Bystrica, na verejnom zasadnutí dňa 22. júna 2016, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Alojza Palaja a sudcov JUDr. Jozefa Ryanta a JUDr. Slavoj Sendeckého, prejednal odvolanie okresného prokurátora, proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica z 19.05.2016 sp.zn. 4T/35/2016, a takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. odvolanie okresného prokurátora **z a m i e t a**.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom uznal obžalovanú X. O. za vinnú zo zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Tr. zák. s poukazom na ust. § 138 písm. b) Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

v čase od januára 2015 do 31.01.2016 na adrese J. C. XXX/XX v B. B., v byte v B. B. na ulici J. C. XX u svojich rodičov F. O., nar. XX.XX.XXXX a X. O., nar. XX.XX.XXXX spôsobovala fyzické a psychické utrenie svojej matke F. O. tým spôsobom, že jej pravidelne denne hrubo nadávala, rôznymi spôsobmi ju ponižovala, vyčítala jej, že je zodpovedná za zlý zdravotný stav jej otca, vyvolávala v nej úzkosť a strach najmä tým, že sa jej vyhrážala zabitím rodinných príslušníkov, pričom jej povedala, že ak sa niečo stane otcovi, že si „má kopať hrob“, vyhrážala sa, že jej odsekne nohu, ďalej ju naťahovala za oblečenie, za ktoré ju naťahovala až tak, že sa roztrhlo, nechtami jej zabárala do kože v oblasti predlaktí rúk a krku, počas hádok ju opakovane fackala, dňa 11.01.2016, kedy ju mala chytiť pod krk, škrabať po tvári a rukách, udierať pästami po tele, na čo F. O. vyhľadala lekársku pomoc, dňa 30.01.2016 ju mala zhodiť na zem, kopať do nej a udierať pästami a následne dňa 31.01.2016 v ranných hodinách ju mala udierať pästami do tváre.

Za to bola odsúdená podľa § 208 ods. 3 Tr. zák. s použitím § 36 písm. d), l) Tr. zák., § 38 ods. 2,3 Tr. zák., § 39 ods. 1 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere troch rokov a podľa § 51 ods. 1 Tr. zák. výkon trestu jej bol podmienene odložený s uložením probačného dohľadu nad jej správaním v skúšobnej dobe. Táto skúšobná doba bola podľa § 51 ods. 2 Tr. zák. určená na päť rokov.

Podľa § 51 ods. 4 Tr. zák. boli obžalovanej uložené obmedzenia a povinnosti spočívajúce v príkaze zamestnať sa v skúšobnej dobe alebo uchádzať sa preukázateľne o zamestnanie, pravidelne sa dostavovať k probačnému a mediačnému úradníkovi Krajského súdu v Banskej Bystrici s miestom výkonu na Okresnom súde Banská Bystrica, podrobiť sa súčinnosti s probačným a mediačným úradníkom alebo iným odborníkom programu sociálneho výcviku alebo iného výchovného programu, nepriblížiť sa k poškodenej F. O. na vzdialenosť menšiu ako 5 metrov a nezdržiavať sa v blízkosti jej obydľia a tiež podľa § 51 ods. 5 Tr. por. bola nariadená kontrola uloženého príkazu technickými prostriedkami, a to: osobným identifikačným zariadením podľa § 4, zariadením na určenie polohy kontrolovanej osoby podľa § 6 a zariadením varovania blízkosti podľa § 7 zák. č. 78/2015 Z.z., ktorej kontroly je obžalovaná povinná sa podrobiť.

Podľa § 73 ods. 2 písm. c) Tr. zák. obžalovanej bolo uložené ochranné psychiatrické liečenie ambulantnou formou.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal v zákonnej lehote odvolanie okresný prokurátor, ktorý sa domáhal zrušenia napadnutého rozsudku len vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu a uloženia nepodmienečného trestu odňatia slobody obžalovanej.

Pokiaľ aplikoval ust. § 39 ods. 1 Tr. zák., podľa jeho názoru takéto použitie zmierňovacieho ustanovenia je v tomto prípade v podstate vylúčené. V takomto prípade musí ísť o nie bežné okolnosti prípadu alebo pomery obžalovaného, na ktoré sa prihliada a za takú okolnosť nie je možné považovať v tomto prípade skutočnosť, že poškodenej nebol vyšetrením zistený syndróm týranej osoby, nakoľko bolo jednoznačne preukázané, že k týraniu poškodenej zo strany obžalovanej došlo. Zo záverov posudku vyplýva, že poškodená okrem iného trpí úzkosťou vyvolanou práve agresívnym správaním sa obžalovanej.

Hlavným predmetom útoku obžalovanej bola blízka osoba a je potom zjavne nespravodlivé aplikovať ustanovenie mimoriadneho zníženia trestu práve z dôvodu, aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jej rodinu a jej blízke osoby, napriek tomu, že obžalovaná sa dopustila trestného činu proti rodine. Okrem toho neboli zistené žiadne iné okolnosti prípadu alebo pomery obžalovanej, ktoré by neboli v občianskej spoločnosti bežné a pri ktorých použitie trestnej sadzby ustanovenej Trestným zákonom bolo pre páchatela neprimerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti by postačoval aj trest kratšieho trvania. Za také okolnosti prípadu môžu byť považované aj znaky skutkovej podstaty trestného činu. Konanie obžalovanej pri páchaní trestného činu svojím charakterom nevybočovalo z obvyklých prípadov, práve naopak, obžalovaná nakopala svoju mamu - poškodenú, keď táto ležala na zemi.

Poukázal v ďalšom na ust. § 34 ods. 1 Tr. zák. ako na represívny charakter trestu a potrebu pôsobiť aj na iných potencionálnych páchatelov v rámci generálnej prevencie, pre takýto účel je uložený trest neprimerane nízky v prípade obžalovanej.

Navrhol zrušenie napadnutého rozsudku vo výroku o treste a uloženia nepodmienečného trestu odňatia slobody na spodnej hranici trestnej sadzby podľa § 208 ods. 2 Tr. zák. s poukazom na ust. § 138 písm. b) Tr. zák. a zaradiť obžalovanú do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Krajský súd sa oboznámil aj s obsahom vyjadrenia obžalovanej X. O. v písomnej forme prostredníctvom jej obhajkyne, kde poukazuje predovšetkým na tú skutočnosť, že k spáchaniu trestnej činnosti sa doznama, teda, že došlo k naplneniu znaku skutkovej podstaty trestného činu, i keď táto skutočnosť sama o sebe nemôže vylučovať možnosť mimoriadneho zníženia trestu. Práve u poškodenej nebol zistený znaleckým dokazovaním syndróm týranej osoby, súd prvého stupňa správne vyhodnotil ako jednu z okolností prípadu odôvodňujúceho mimoriadne zníženie trestu. Zo znaleckých posudkov F.. A. a F.. L. je zrejmé, že neurotická porucha poškodenej bola spôsobená viacerými faktormi, okrem iného aj dlhoročnými manželskými problémami, a teda vznik tejto poruchy nemožno pripisovať výlučne správaniu obžalovanej. Poškodená pritom uviedla opakovane, že nemá strach z obžalovanej a bola schopná útokom obžalovanej sa aj brániť. Z vyjadrení poškodenej vyplýva, ako aj zo znaleckého posudku znalkyne F.. A., že hlavným cieľom podania trestného oznámenia poškodenou bola snaha pomôcť obžalovanej a donútiť ju k liečbe. Poškodená na hlavnom pojednávaní prostredníctvom splnomocnenca žiadala súd o zhovievavosť pri ukladaní trestu. Nie je preto pravdivé tvrdenie prokurátora v odvolaní, že u poškodenej bola vyvolaná úzkosť práve agresívnym správaním obžalovanej.

V ďalšom je treba poukázať, že aj matke obžalovanej záleží na riadnej výchove a prevýchove jej dcéry, teda obžalovanej a je preto vhodnejšie uloženie podmienečného trestu odňatia slobody. Účel trestu teda môže splniť aj uložený trest s prihliadnutím na ust. § 34 Tr. zák. a takto môže byť dostatočne chránená spoločnosť a tiež splnený účel generálnej i individuálnej prevencie. Nemožno prehliadnuť, že k podmienečnému trestu boli uložené obžalovanej rozsiahle obmedzenia a povinnosti, ktoré môžu spolupôsobiť popri podmienečnom trestu na prevýchove obžalovanej a splnenia účelu trestu.

Neobstojí tvrdenie prokuratúry, že u obžalovanej neexistujú také osobné pomery, ktoré by mali byť zohľadnené pri ukladaní trestu. Naopak, ide o skutočnosť, že trpí poruchou osobnosti a v čase činu bola v nadmernom afekte vyvolanom dlhotrvajúcou a nie ideálnou situáciou v rodine a okrem psychických

problémov má aj problémy so sluchom, ktoré napriek skutku, ktorého sa dopustila, pomohla riešiť aj jej matka, že za ňu zaplatila nedoplatok sociálnej poisťovni. Matka a poškodená vo veci opakovane deklarovala, že obžalovanej sa nebojí, má záujem sa podieľať na jej zaradení do riadneho života. Rovnakú vôľu čestným prehlásením prejavil aj jej strýko A. O., ktorý je ochotný zabezpečiť obžalovanej ubytovanie, prácu a dohliadnuť na jej ďalšie správanie.

Preto navrhla zamietnuť odvolanie okresného prokurátora ako nedôvodné.

Krajský súd na základe odvolania okresného prokurátora preskúmal v zmysle ust. § 317 ods. 1 Tr. por. zákonnosť napadnutého rozsudku a správnosť postupu konania, ktoré predchádzalo napadnutému rozsudku, a zistil, že odvolanie okresného prokurátora nie je dôvodné.

Opätovne treba poukázať na tú skutočnosť, že odvolanie okresného prokurátora smerovalo len čo do výroku o treste a odvolací súd teda preskúmal napadnutý rozsudok a konanie zodpovedajúce tejto časti konania a rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Preskúmaním veci dospel k záveru, že súd prvého stupňa veľmi citlivo a v súlade s ust. § 34 ako aj ust. § 38 až 39 Tr. zák. zvažoval príliehavosť trestu danému prípadu z pohľadu všetkých významných skutočností pre rozhodnutie o druhu a výmere trestu. S týmito úvahami a postupom sa odvolací súd dostatočne oboznámil, stotožňuje sa s nimi a v ďalšom na ne iba poukazuje v záujme neopakovať tie isté dôkazy a úvahy o nich ako, súd prvého stupňa v napadnutom uznesení v dôvodovej časti rozsudku.

Nad mieru toho pristúpila v konaní pred odvolacím senátom nová významná skutočnosť pre rozhodnutie o odvolaní okresného prokurátora a o primeranosti alebo neprimeranosti uloženého trestu obžalovanej. Bola preukázaná nová skutočnosť v zmysle úmrtia otca obžalovanej a druhu poškodenej 20.06.2016, teda bezprostredne pred konaním verejného zasadnutia. V prvom rade nemožno prehliadnuť, že konflikty medzi obžalovanou a jej matkou, vo veci poškodenej, vznikali práve pre údajné vzťahy obžalovanej a poškodenej k chorému otcovi a druhovi, miere jeho starostlivosti a iným okolnostiam, súvisiacim s chorobou tohto spoločného, nimi opatrovaného rodinného príslušníka, už po dlhšiu dobu, pripútaného na posteľ. Táto skutočnosť spolu s postojom obžalovanej v súčasnosti k spáchanej trestnej činnosti, keď uznala svoju vinu v zmysle obžaloby na hlavnom pojednávaní, spolu s prehlásením strýka obžalovanej A. O. o snahu viacej si všímať obžalovanú a jej matku a zabezpečiť jej iné bývanie, teda nie v spoločnej domácnosti s poškodenej, a dbať na jej ďalšie správanie, majú za následok len potvrdenie opodstatnenosti úvah o treste súdom prvého stupňa, ešte s väčším dôrazom na dostatočné pôsobenie uvedenými prostriedkami vo výroku o treste, ako aj ochranných opatreniach, aby bol splnený účel trestu z pohľadu nielen individuálnej, ale aj generálnej prevencie.

Za týchto okolností potom aj odvolací súd považuje za zákonné aplikovanie ust. § 39 ods. 1 Tr. zák., hlavne z tých dôvodov, ako to odôvodnil v napadnutom rozsudku súd prvého stupňa, ale aj z dôvodov, na ktoré teraz poukazuje odvolací súd. Treba oponovať okresnému prokurátorovi v tom smere, že aj pre prípad aplikácie kvalifikovanej skutkovej podstaty pri uznaní viny obžalovanej, nie je vylúčená možnosť aplikácie ust. § 39 ods. 1 Tr. zák., samozrejme nie v každom prípade, ale v odôvodnených prípadoch, ako v tomto, je namieste a nie je jeho aplikácia v rozpore s duchom Trestného zákona v zmysle ukladania trestu aj pod dolnú hranicu trestnej sadzby stanovenú pri jednotlivých trestných činoch uvedených v osobitnej časti Trestného zákona.

Vzhľadom k tomu, že odvolací súd nezistil v napadnutom rozsudku a v konaní, ktoré mu predchádzalo, žiadne pochybenie, považuje napadnutý rozsudok v preskúmanej časti za zákonný, a preto odvolanie okresného prokurátora ako nedôvodné zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.